

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-04-13

Vår referens

Tobias Wagner

Beredskapssamordnare

tobias.wagner@malmo.se

Remiss Myndigheten för civilt försvar - Reviderade föreskrifter och allmänna råd om kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor STK-2026-359

Sammanfattning

Myndigheten för civilt försvar har gett Malmö stad möjlighet att yttra sig över Reviderade föreskrifter och allmänna råd om kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor.

I enlighet med lagen om skydd mot olyckor (2003:778) ska kommunerna besluta om ett handlingsprogram för den förebyggande verksamheten och ett handlingsprogram för räddningstjänst. Myndigheten för civilt försvar har beslutat att göra justeringar i föreskrifter och allmänna råd gällande kommunernas handlingsprogram. Myndigheten har i förslaget tydliggjort uppdraget med förebyggande arbete även under höjd beredskap och krig samt tillfört en olyckstyp som kan vara dimensionerande för förmågan till räddningsinsats. Styrningen av hur kommunen ska beskriva räddningstjänst under höjd beredskap har också utvecklats.

Stadskontoret instämmer i Räddningstjänsten Syds yttrande och anser att föreskriften blir snävare av förändringarna och menar att skyddet mot olyckor bör kännetecknas av en bred riskbild och ett kunskapsbaserat arbetssätt. Stadskontoret ser en risk med de föreslagna förändringarna rörande höjd beredskap och olyckstyper och att det blir en alltför ensidig hantering av krigets dimensionerande faktorer.

Vidare menar stadskontoret att staten inte har skapat tillräckliga förutsättningar för kommunerna att fullt ut uppfylla statens ambition gällande höjd beredskap.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Myndigheten för civilt försvar.

Beslutsunderlag

- Författningssamling - Föreslagna föreskrifter och allmänna råd där ändringar gentemot nu gällande nu gällande föreskrifter och allmänna råd MSBFS 2021 1 framgår
- Förslag till Myndigheten för civilt försvars föreskrifter och allmänna råd om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst
- Konsekvensutredning - Nya föreskrifter och allmänna råd om kommunernas handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor
- Remiss Myndigheten för civilt försvar - Reviderade föreskrifter och allmänna råd om kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260427 Remiss Myndigheten för civilt försvar - Reviderade föreskrifter och allmänna råd om kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor
- Remissvar Räddningstjänsten Syd

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-04-27

Kommunstyrelsen 2026-05-06

Beslutet skickas till

Myndigheten för civilt försvar

Räddningstjänsten Syd

Stadskontoret, hållbarhetsavdelningen

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Myndigheten för civilt försvar har gett Malmö stad möjlighet att yttra sig över Reviderade föreskrifter och allmänna råd om kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor, MCF 2025-12954.

Bakgrund

I enlighet med lagen om skydd mot olyckor (2003:778) ska kommunerna besluta om ett handlingsprogram för den förebyggande verksamheten och ett handlingsprogram för räddningstjänst. De båda delarna kan utgöras av ett gemensamt program.

Vid förändringar i lagstiftningen som beslutades under 2020 gavs Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) bemyndigande att utfärda föreskrifter gällande kommunernas arbete med handlingsprogrammen. MSB utarbetade och beslutade under 2021 ”föreskrifter och allmänna råd om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst”.

Som en följd av de senaste årens ökade fokus på höjd beredskap, som eskalerat med kriget i Ukraina, har planeringen i större utsträckning inriktats mot att kunna verka i höjd beredskap och krig. Myndigheten för civilt försvar har därför beslutat att göra justeringar i föreskrifter och allmänna råd gällande kommunernas handlingsprogram.

Räddningstjänsten i Malmö stad är organiserat i kommunalförbundet Räddningstjänsten Syd, tillsammans med kommunerna Burlöv, Eslöv, Kävlinge och Lund.

Räddningstjänsten Syd har getts möjlighet att yttra sig i ärendet.

Utredningen i korthet

Det huvudsakliga syftet med revideringen är att handlingsprogrammen ska inkludera kommunernas beskrivning av hur den förebyggande verksamheten är ordnad och planerad under höjd beredskap.

Nuvarande föreskrifter anger att handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet endast ska omfatta olyckor som kan leda till räddningsinsats vid fredstida förhållanden. Denna avgränsning till fredstida förhållanden finns inte i proposition eller lag.

Utredningen menar även höjd beredskap inte heller uttryckligt nämns på samma sätt som beskrivningen av räddningstjänstens förmåga. Juridiskt sett bedömer utredningen att det är möjligt att föreskriva om den förebyggande verksamheten under såväl fred som under höjd beredskap.

Revideringen av föreskrift genomförs också då styrningen av hur kommunen ska beskriva sin räddningstjänstförmåga under höjd beredskap behöver utvecklas utifrån ny kunskap och nya förutsättningar.

Beskrivningarna i handlingsprogrammen behöver med anledning av de ändrade reglerna utökas för att även inkludera höjd beredskap. Det sker också en ändring som innebär att olyckstypen ”ras i byggnad eller annan konstruktion” läggs till som obligatorisk i kommunens beskrivning av sina risker.

Kommunens beskrivning av förmåga för de uppgifter som tillkommer räddningstjänst under höjd beredskap enligt LSO 8 kap. 2 § avgränsas och anpassas till dimensionering från staten och de resurser staten tillför.

Kostnadsmässiga konsekvenser

Lagen om skydd mot olyckor är giltig i fredstid såväl som under höjd beredskap.

Beskrivningarna i handlingsprogrammen utökas för att beskriva även höjd beredskap, vilket i sig inte är en ändring av kraven på verksamheten och dess förmåga utan enbart ett justerat krav på den redovisning av den kommunala planeringen som finns i handlingsprogrammen.

Eftersom regleringen inte i sig innebär några höjda krav på verksamheten bedöms den inte få några nämnvärda kostnadsmässiga konsekvenser.

Övergångsregler

Övergångsregler införs så att redan beslutade handlingsprogram inte behöver revideras omedelbart. Förändringarna ska vara genomförda i kommunens handlingsprogram senast den 31 december 2029.

Remissinstansens yttrande

Räddningstjänsten Syd

Räddningstjänsten Syd (Rsyd) lämnar flertalet synpunkter på föreskriften. Rsyd instämmer i att det är rimligt att handlingsprogrammen på en övergripande nivå beskriver såväl fredstid som höjd beredskap men konstaterar att staten inte har skapat tillräckliga förutsättningar för kommunerna att uppfylla denna ambition. Som exempel beskriver Rsyd att de resurser som tillförts i form av civilpliktiga bland annat inte inkluderar resurser i form av fordon, husrum och logistik, specialkompetenser och personlig skyddsutrustning. Rsyd påpekar att förändringen att kommuner ska beskriva hur resurserna ska integreras innebär att ansvar flyttas från stat till kommun utan att nödvändiga förutsättningar har tillskapats.

Rsyd efterfrågar även att föreskriften beskriver vad som avses med förebyggande verksamhet under höjd beredskap – hur verksamheten och dess prioriteringar ändras.

Rsyd ser värdet i att höjd beredskap omfattas av handlingsprogrammen men påpekar att det finns en grundläggande problematik i föreskriften rörande hur förmåga dimensioneras. Den fredstida logiken utgår från lokalt förväntade händelser som kan leda till räddningsinsats och hur ofta dessa förväntas inträffa. De kommunala räddningstjänsterna har inte förutsättningar att bedöma om, hur ofta eller i vilken form ett krig kan inträffa.

Rsyd anser vidare att föreskriftens struktur inte utgår från vedertagen riskdefinition genom att enbart utgå från sannolikhet och konsekvens i beskrivningen och värderingen av risk. Detta innebär att faktiskt kapacitet och förmåga inte beaktas.

Rsyd ser en problematik med att typfallet ”olycka med farliga ämnen” förändras till ”utsläpp av farligt ämne”. Detta då det nya begreppet är snävare och en erforderlig konsekvensbedömning av förändringen inte har presenterats.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret instämmer i Rsyds yttrande i sin helhet.

Stadskontoret bedömer att en alternativ hantering av höjd beredskap i handlingsprogramsstrukturen är möjligheten att skapa ett tredje handlingsprogram som rör höjd beredskap. Detta skulle kunna behandla både förebyggande och räddningstjänst, men enbart under höjd beredskap för att beskriva de förändringar, prioriteringar och andra delar som behövs i ett sådant läge. Genom en sådan struktur kan den fredstida hanteringen bibehålla sin logik och riskstruktur samtidigt som den höjda beredskapens logiker omhändertas.

Stadskontoret menar vidare att förändringen av handlingsprogrammet bidrar till att begränsa den bredd som behövs inom skydd mot olyckor. Detta synliggörs i två av föreskriftens förändringar då typfallet ”olycka med farliga ämnen” begränsas till ”utsläpp av farligt ämne” samt genom tillägget av ”ras i byggnad eller annan konstruktion” som ny typhändelse att beskriva. I en kommun finns flertalet andra olycksrisker som inte inkluderas i Myndighetens föreskrivna typhändelser. Även om kommuner kan lägga till andra så blir det ett tydligt fokus på ett snävare område när olyckor som fallolyckor, suicid eller liknande inte inkluderas vilka också kan leda till räddningsinsats eller där samhället behöver ha ett mer samlat förebyggande arbete.

Ansvariga

Isabelle Henningsson Nämndsekreterare
Ana Maria Deliv Avdelningschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör